A NÉPMESE NAPJA XV. Országos népmese-konferencia
Élőszóval az olvasásért – olvasással az élőszóért!

2019. szeptember 20–21. Százhalombatta, Szekeres József Konferencia és-Rendezvényközpont. Szent István tér 12.

FELHÍVÁS

„A népmese napja" 15. éves megünneplésére
A közös történetek ereje

„Nemzetek pusztulását soha nem fizikai sorvadás,
hanem kulturális, kollektív felejtés idézi elő."
Jan Assmann

Benedek Elek születésének (1859. szept. 30.) 160. évfordulójához közeledve tisztelettel és hálával emlékezve kérjük a szülők, nagyszülők, pedagógusok, könyvtárosok százezreit, egyszerűbben szólva társadalmunk minden felnőtt tagját, hogy szeptember utolsó napjaiban különös gonddal keressék és alkossák meg minden gyermek számára a mesehallgatás varázslatának mással nem pótolható alkalmait! A generációk sora által kimunkált, mély értelmű, sokjelentésű, a figyelmet erősen vonzó, megragadó népmesékkel egész életükre eligazító gesztusokat, szavakat, mondatokat, fordulatokat csepegtetünk gyermekeink lelkébe: „Jó tett helyébe jót várj! Ezer szerencséd, hogy öreganyádnak szólítottál. Hét teljes évet kell szolgálnod ingyen, hogy elnyerhesd szíved választottjának kezét! Ásó, kapa és a nagyharang válasszon el minket egymástól!" A három testvér közül kettő rendszerint elbukik, de az irgalom, a segítőkészség hiánya, az önérdek dominanciája, gőgjük, gyengeségük, gyávaságuk láttán, azokból tanulva győzedelmeskedhet a legkisebb. A hármas útelágazás nehéz döntést jelent mindenki számára, az üveghegyek, a tengerek, a szakadékok leküzdéséhez a korábban önzetlenül megsegített állatok, táltosok, sárkányok, griffek vagy tündérek, boszorkányok hozzák el a biztos megoldást, a végső győzelmet. A mesék hőseit erősítő küzdelmek, kudarcok, áldozatok nélkül magunk sem érhetünk el maradandó sikereket."

Ráadásul köztudottan a fejből mondott vagy felolvasott mese az az első „ábécéskönyv",

amelyből a gyermek akaratlanul is megtanul saját lelkében olvasni. Hiszen a mesék szimbólumai, a hősök gondolkodásmódja, tettei, magatartása, konfliktusai, megküzdő stratégiái öntudatlan azonosulási folyamatokat indítanak el a hallgatóban. Vagyis a szavak nyomán óhatatlanul kialakuló belső képek már főként a hallgató, olvasó gyermek szorongásairól, félelmeiről, tudatos, tudattalan vágyairól szólnak majd. Ezek a belső képek pedig megfoghatóvá, megnevezhetővé teszik az addig csak tudattalan feszültségeket hordozó szorongásokat, vágyakat, mozgató rugókat. Tehát a mese hatása a gyermeki lélekre szükségképpen jóval sokrétűbb, rejtettebb, hosszabb távú, mintsem azt annak első elolvasása, hallása után mi felnőttek gondolhatnánk.

Végső soron népmeséink indirekt módon adhatnak, kínálnak mind gyermekeink, unokáink, tanítványaink, mind a felnőtt társadalom tagjai számára saját életútjuk alakításához, legmélyebb gyökereink felismeréséhez, felfedezéséhez, valamint a megmaradásunk zálogát jelentő egyéni és/vagy nemzetstratégiánk megalkotásához. Van remény!

Csupán ezek a szerény célok vezérelnek mindünket, akik meséink világát másfél évtizede a betakarítás heteiben, hónapjaiban a jövő iránti felelősséget átérezve, a gyermekek közelében élő felnőttek szíves figyelmébe ajánljuk. Hiszen közös feladatunk ennek a hatalmas népmesekincsnek újraélesztése, terjesztése, közkincs mivoltának tudatosítása, az eddigieknél szélesebb körű birtokba vétele, begyakorolt, naponkénti, természetes használata.

Ki hitte volna 3-4 évtizede, de akár még a 2004-es európai uniós csatlakozásunk idején is, hogy a 21. század második évtizedének derekától kontinensünk első számú politikai, gazdasági és kulturális dilemmája a nemzetek fennmaradásának elméleti és gyakorlati kérdése lesz, ez kerül majd a közéleti viták centrumába? Közép-Európa népei számára régi történeteket idéznek fel ezek a nagy gazdasági és közigazgatási összevonásokat, birodalmi centrumokat kijelölő, határokat és nyelveket megszüntető tervek, majd a várható intézkedések sora. 1100 éves történelmünk ilyen irányú gazdag példatárából elegendőnek tűnik csupán 1-1 tragikus dátum felidézése: 907 – pozsonyi csata, vagy éppen 1956. Az Európai Uniónak örömmel lettünk és leszünk tagjai mindaddig, amíg azok maradhatunk, akik voltunk. Amíg nyelvünket, zenénket, hagyományaikat, irodalmunkat, történelmünket, ünnepeinket, szokásainkat, táncainkat, népdalainkat, népmeséinket, mondáinkat, nemzetmítoszunkat, továbbá a felekezeti eltérésektől független vallási kötődéseinket korlátozások nélkül, szabadon őrizhetjük, használhatjuk, mert nem engedjük a kollektív felejtés homályába hullani.

Bp., 2019. július 30.

Nagy Attila PhD

CSATLAKOZÁS

A népmese napja immár határokon átívelő mozgalom. Hírét viszi a helyi rendezvényeknek, és összekapcsolja a közös ünneplés jegyében a népmesét szeretőket. Kérjük, hogy idén is minél többen csatlakozzanak ehhez a csatlakozas@nepmesenap.hu címen, inspirálva közösségeket és családokat a tartalmas ünneplésre. Levelükben röviden tájékoztassanak bennünket a tervezett rendezvényükről, programjukról.

A program rendezője: Magyar Olvasástársaság (HUNRA)
Társszervezők: Hagyományok Háza , Hamvas Béla Városi Könyvtár , Meseszó Országos Mesemondó és Szövegfolklór Egyesület

A www.nepmesenap.hu oldal fejlécében szereplő százhalombattai főtér fotót Pap Miklós készítette.